

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Novém Jičíně rozhodl soudcem JUDr. Tomášem Hozou ve věci

žalobkyně: **Xxx**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem JUDr. Vladimírem Ježkem
sídlem Dvořákova 937/26, Ostrava - Moravská Ostrava

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti ČR**
sídlem Vyšehradská 16, Praha 2

o: náhradu majetkové a nemajetkové újmy

takto:

I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 182 142 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

II. Pokud se žalobkyně dále domáhala po žalované zaplacení částky 193 411 Kč, žaloba se v této části zamítá.

III. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na nákladech řízení částku 9 Kč, do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se svou žalobou došlou soudu dne 14. 4. 2020 domáhala po žalované zaplacení částky 375 553 Kč jako náhrady škody za nezákonné trestní stíhání. Žalobu odůvodnila tím, že bylo proti ní dne 16. 5. 2012 zahájeno trestní stíhání pro 6 skutků kvalifikovaných jako zločin podvodu. V rámci trestního řízení jí byly zajištěny peněžní prostředky na bankovních účtech v částkách 743 840

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Jelínková.

Kč a 185 301 Kč, čímž jí byla znemožněna dispozice s těmito peněžními prostředky. Následně byla proti žalobkyni podána obžaloba pro stejné skutky, která byla projednávána před Okresním soudem v Novém Jičíně pod sp. zn. 21 T 251/2012 a před Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 3 To 54/2016 a sp. zn. 3 To 273/2018. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 10. 2018, doručeném dne 4. 5. 2019, byla zproštěna obžaloby v celém rozsahu. Rozhodnutím Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 10. 5. 2019, doručeným dne 22. 5. 2019 pak bylo zrušeno zajištění peněžních prostředků na bankovních účtech žalobkyně. Na náhradě **majetkové újmy** spočívající ve vynaložených nákladech na obhajobu požaduje částku **182 650 Kč.** Tato částka sestává z odměny obhájce za celkem 53,5 úkonu po 2 300 Kč, což činí 123 050Kč, z 54 režijních paušálů po 300 Kč, cestovného k 13 hlavním líčením z Ostravy do Nového Jičína a zpět celkem 8 684 Kč, z náhrady za ztrátu času 13 x 4 půlhodiny po 100 Kč a z DPH ve výši 29 096 Kč. Dále vznikly náklady ve výši 15 000 Kč za znalecký posudek znalce Pospíšila. Požaduje rovněž přiměřené zadostiučinění, tedy **nemajetkovou újmu** ve výši **150 000 Kč** za nepřiměřenou délku řízení, které trvalo přes 7 let. Protože nemohla po dobu trvání trestního řízení disponovat se svými peněžními prostředky v celkové výši 929 141 Kč, požaduje **ušlý zisk** ve výši obvyklých úroků z vkladů, vyplývajících ze statistických údajů ČNB. Ušlé úroky z částky 929 141 Kč za dobu od května 2012 do června 2019 činí proto celkem **42 903,13** Kč. Dne 9. 5. 2019 zaslala žádost ministerstvu spravedlnosti o odškodnění svých nároků, avšak do podání žaloby nebyla vyřízena.

2. Žalovaná se žalobou nesouhlasila a namítala, že u nároku na náhradu **nákladů vynaložených na obhajobu** žalobkyně v rámci předběžného projednání neprokázala vznik škody, když nedoložila doklad o zaplacení právních služeb (výpis z účtu, pokladní doklad), nebyla splněna základní podmínka pro přiznání předmětného nároku a požadavku žalobkyně tak nemohlo být z tohoto důvodu vyhověno. Rozporovala též výši této škody. U nároku na náhradu majetkové v podobě **ušlého zisku namítala, že ž**alobkyně neprokázala příčinnou souvislost mezi vznikem škody a nezákonným rozhodnutím tak, aby mohlo být v řízení zjištěno, zda tvrzená škoda vznikla výhradně následkem nezákonného rozhodnutí, tedy tak, aby bylo doloženo, že nebýt nezákonného rozhodnutí, ke škodě by podle obvyklého chodu věcí nedošlo. Úvahy o žalobkyní tvrzeném případném zhodnocení zadržených finančních prostředků, které však nejsou ničím podloženy, jsou pouhou spekulací a myšlenka, že by stát měl odpovídat za tuto hypotetickou škodu, nemůže obstát. V projednávané věci tedy chybí zřejmá příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím a namítanou škodou v podobě ušlého zisku. U nároku na náhradu **nemajetkové újmy** z titulu nepřiměřené délky řízení vznesla námitku promlčení s odůvodněním, že dle ustanovení § 32 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, se nárok na náhradu nemajetkové újmy promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Promlčecí doba začíná běžet dnem následujícím po dni, v němž zprošťující rozsudek nebo usnesení o zastavení trestního stíhání nabylo právní moci, v daném případě trestního řízení tedy dnem vyhlášení rozhodnutí odvolacího soudu (viz. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2012, sp. zn. 31 Cdo 619/2011, či ze dne 27. 12. 2012, sp. zn. 30 Cdo 962/2012). Předmětné trestní řízení pravomocně skončilo dne 8. 10. 2018. Ode dne 9. 10. 2018 počala běžet šestiměsíční promlčecí lhůta, jejíž běh skončil dne 9. 4. 2019. Podání, kterým žalobkyně svůj nárok uplatnila v rámci předběžného projednání, bylo žalované doručeno až dne 9. 5. 2019.

3. Po provedeném dokazování má soud za prokázané, že dne 16. 5. 2012 bylo zahájeno trestní stíhání žalobkyně pro podezření ze spáchání zločinu podvodu dle § 209 odst. 1, 4 písm. d) trestního zákoníku **(usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 16. 5. 2012)**. Proti tomuto usnesení si žalobkyně podala stížnost **(stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání)**, která však byla zamítnuta (**usnesení o zamítnutí stížnosti proti zahájení trestního stíhání)**. V rámci trestního řízení bylo dále zakázáno žalobkyni nakládat s peněžními prostředky na účtu u ČSOB a.s. č. xxx a na účtu penzijního fondu Aegon **(usnesení o zakázání nakládání s peněžními prostředky na**

účtu ČSOB, a.s. a usnesení o zakázání nakládání s peněžními prostředky žalobkyně na účtu společnosti Aegon Penzijní fond a.s. ze dne 7. 5. 2012 a 4. 6. 2012). Posléze byla žalobkyně skutečně obžalována pro zločin zločinu podvodu dle § 209 odst. 1, 4 písm. d) trestního zákoníku **(obžaloba č. j. 1 Zt 108/2012/46 ze dne 14. 12. 2012)**. Trestní stíhání žalobkyně nakonec skončilo zproštěním obžaloby, neboť soud dospěl k závěru, že projednávané skutky nejsou trestným činem **(rozsudek OS v Novém Jičíně ze dne 16. 2. 2018 č. j. 21 T 251/2012-1388)** a krajský soud odvolání státního zástupce zamítl. Zprošťující rozsudek tak nabyl právní moci dne 8. 10. 2018 **(usnesení o zamítnutí odvolání č. j. 3 To 273/2018/1438 ze dne 8. 10. 2018)**. Na veřejném zasedání Krajského soudu v Ostravě, na kterém bylo odvolání státního zástupce do zprošťujícího rozsudku zamítnuto, byla přítomna i žalobkyně a její obhájce JUDr. Ježek **(protokol o veřejném zasedání Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 10. 2018)**. Následně ještě soud zrušil zajištění peněžních prostředků žalobkyně a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 12. 6. 2019 **(usnesení Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 10. 5. 2019 čj. 21 T 251/2012-1462)**. V průběhu trestního řízení zaplatila žalobkyně svému obhájci JUDr. Vladimíru Ježkovi celkem 228 200 Kč. Z toho 17 000 Kč bylo určeno na vypracování znaleckého posudku a zbytek, to je 211 200 Kč za právní služby **(příjmové pokladní doklady JUDr. Vladimíra Ježka)**. Po skončení trestního stíhání, podáním ze dne 8. 5. 2019 požádala žalobkyně na Ministerstvu spravedlnosti ČR o odškodnění **(žádost o odškodnění ze dne 8. 5. 2019)**. Ministerstvo na tuto žádost reagovalo zamítavě, neboť žalobkyně nedoložila vznik škody spočívající v nákladech na obhajobu, nárok na nemajetkovou újmu považovalo za promlčený a u nároku na zaplacení ušlého zisku neshledalo příčinnou souvislost s nezákonným rozhodnutím o jejím trestním stíhání **(stanovisko žalované ze dne 5. 6. 2020 k žádosti o odškodnění)**.

4. Soud věc po právní stránce hodnotil tak, že žalobkyně se domáhá náhrady škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Tato škoda ji měla vzniknout v důsledku nezákonného trestního stíhání, o čemž svědčí to, že inkriminované trestní stíhání skončilo zproštěním obžaloby z toho důvodu, že žalobkyni vytýkané skutky nebyly trestným činem. Protože trestní stíhání žalobkyně skončilo zproštěním, je nutno na rozhodnutí o zahájení trestního stíhání hledět jako na nezákonné. Žalobkyně splnila i další podmínky, když využila všech zákonných procesních možností k bránění svých práv, neboť si do rozhodnutí o zahájení trestního stíhání podala stížnost, také uplatnila svůj nárok nejprve u příslušného úřadu, kterým je Ministerstvo spravedlnosti ČR, a to podáním ze dne 8. 5. 2019 a až poté co do šesti měsíců nebylo o její žádosti rozhodnuto, podala, a to dne 14. 4. 2020, žalobu na náhradu škody u soudu. Žalobkyně uplatnila celkem tři nároky. Majetkovou újmu v celkové výši 182 650 Kč spočívající v nákladech na obhajobu, nemajetkovou újmu ve výši 150 000 Kč za neúměrnou délku trestního řízení a 42 903,12 Kč jako majetkovou újmu ve formě ušlého zisku, což představuje ušlé běžné úroky ze zajištěných peněžních prostředků.

5. Co se týče **majetkové újmy** vzniklé vynaloženými náklady na obhajobu. Tento nárok žalovaná nerozporovala, pouze namítla, že žalobkyně nijak nedoložila, že tvrzené náklady opravdu vynaložila a proto nemohl být tento její nárok ze strany žalované uspokojen. V průběhu tohoto řízení žalobkyně předložila fotokopie pokladních příjmových dokladů svého obhájce JUDr. Ježka, kterými doložila, že bylo zaplaceno žalobkyní za právní služby a znalecký posudek 228 200 Kč, což byla odměna za tyto úkony:

03. 04. 2012	převzetí a příprava+porada	1 úkon
03. 04. 2012	účast při podání vysvětlení	1 úkon
16. 04. 2012	stížnost proti usnesení o zajištění	1 úkon
17. 04. 2012	konzultace přes 1 hod.	1 úkon
11. 05. 2012	stížnost proti usnesení o zajištění	1 úkon
15. 05. 2012	konzultace přes 1 hod.	1 úkon

30. 05. 2012	stížnost proti zahájení trestního stíhání	1 úkon
27. 11. 2012	konzultace přes 1 hod.	1 úkon
29. 11. 2012	konzultace 2 hod.	1 úkon
29. 11. 2012	sepis vyjádření k obvinění	1 úkon
30. 11. 2012	účast při výslechu obviněné	1 úkon
04. 12. 2012	prostudování spisu	3 úkony
12. 12. 2012	konzultace 2 hod.	1 úkon
19. 02. 2013	konzultace 2 hod.	1 úkon
25. 02. 2013	konzultace 2 hod.	1 úkon
07. 03. 2013	sepis vyjádření k jednotl. skutkům	1 úkon
19. 03. 2013	konzultace 2 hod.	1 úkon
29. 03. 2013	konzultace 2 hod.	1 úkon
05. 04. 2013	konzultace 4 hod.	1 úkon
08. 04. 2013	sepis vyjádření k obžalobě	1 úkon
09. 04. 2013	obhajoba u HL 8.00-16.00	4 úkony
18. 04. 2013	konzultace 1,5 hod.	1 úkon
16. 05. 2013	konzultace 2 hod.	1 úkon
16. 05. 2013	sepis důkazních návrhů	½ úkonu
Květen 2013	konzultace 4 hod.	1 úkon
23. 05. 2013	obhajoba u HL	1 úkon
20. 06. 2013	konzultace 1,5 hod.	1 úkon
09. 07. 2013	obhajoba u HL	2 úkony
09. 09. 2013	obhajoba u HL	1 úkon
17. 10. 2013	obhajoba u HL	1 úkon
22. 01. 2014	konzultace 3 hod.	1 úkon
23. 01. 2014	obhajoba u HL	2 úkony
22. 09. 2015	sepis vyjádření	1 úkon
15. 12. 2015	obhajoba u HL	1 úkon
21. 12. 2015	účast vyhlášení rozsudku	½ úkonu
01. 08. 2016	odůvodnění odvolání proti rozsudku	1 úkon
02. 08. 2016	konzultace přes 1,5 hodin	1 úkon
02. 01. 2017	konzultace přes 2 hodiny	1 úkon
02. 06. 2017	obhajoba u HL	2 úkony
11. 09. 2017	obhajoba u HL	2 úkony
19. 01. 2018	obhajoba u HL	1 úkon
07. 02. 2018	obhajoba u HL	2 úkony

16. 02. 2018	účast u vyhlášení rozsudku	½ úkonu
20. 09. 2018	sepis vyjádření k odvolání SZ	1 úkon
24. 09. 2018	obhajoba u VZ	1 úkon
08. 10. 2018	účast u vyhlášení rozhodnutí	½ úkonu

Žalobkyně tudíž požadovala zaplatit za 53,5 úkonů po 2 300 Kč a 50 režijních paušálů po 300 Kč, dále náklady na cestu obhájce z Ostravy ke 13 hlavním líčením konaným u Okresního soudu v Novém Jičíně (jedna cesta 668 Kč, celkem 8 684 Kč) a k tomu se vážící náhrady za ztrátu času obhájce celkem za 52 půlhodin 5 200 Kč (jedna cesta z Ostravy do Nového Jičína a zpět 4 půlhodiny), DPH v zákonné sazbě 21%, neboť obhájce je plátcem DPH a 15 000 Kč, které byly vynaloženy na znalecký posudek znalce Pospíšila. Celkem žalobkyně vyčíslila tuto část nároku na 182 650 Kč, což je způsobenou chybou v součtech jednotlivých položek v žalobě, kdy správný součet odměny za právní služby činí 153 134 Kč bez DPH a nákladů na znalecký posudek a nikoliv 138 554 Kč uvedených v žalobě. Soud ve shodě s názorem vysloveným ve věci náhrady škody spoluobžalovaného žalobkyně xxx v řízení vedeném u zdejšího soudu pod spisovou značkou 7 C 343/2019 se domnívá, že nelze přiznat náhradu škody za úkony, které byly učiněny před zahájením trestního stíhání, tedy předcházely datu 16. 5. 2012. Nezákonné rozhodnutí, jenž zakládá nárok žalobkyně na náhradu škody, je v daném případě usnesení o zahájení trestního stíhání. Soud proto nevyhověl žalobkyni ohledně náhrady za šest úkonů učiněných před zahájením trestního stíhání. Žalobkyni tak přiznal náhradu za zbývajících 47,5 úkonů, celkem při sazbě 2 300 Kč za úkon 109 250 Kč a za 50 režijních paušálů po 300 Kč, což je 15 000 Kč. Cestovné ke 13 hlavním líčením (8 684 Kč) a s tím související ztráta času 52 hodin (5 200 Kč) shledal soud v pořádku, když se jedná o cesty obhájce po zahájení trestního stíhání žalobkyně. K těmto nákladům v celkové výši 138 134 Kč (109 250 + 15 000 + 8 684 + 5 200 = 138 134) je nutno přičíst 21% DPH tedy 29 008 Kč a 15 000 Kč, které v průběhu trestního stíhání žalobkyně vynaložila na vypracování znaleckého posudku znalce Pospíšila a výsledná částka 182 142 Kč je částkou, kterou soud žalobkyni přiznal na náhradě škody

6. Uplatněný nárok na **nemajetkovou újma** ve výši 150 000 Kč za nepřiměřenou délku trestního řízení byl soudem zamítnut, neboť soud shledal důvodnou námitku promlčení vznesenou žalovanou stranou. Lhůta pro uplatnění tohoto nároku dle ustanovení § 32 odst. 3 zákona 82/1998 Sb. je šestiměsíční a začíná běžet ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě. Poškozená žalobkyně se dověděla, že byla zproštěna obžaloby u veřejného zasedání Krajského soudu v Ostravě dne 8. 10. 2018, na kterém bylo zamítnuto odvolání státního zástupce do zprošťujícího rozsudku. Vyhlášení tohoto rozhodnutí vedlo k okamžitému nabytí právní moci zprošťujícího rozsudku soudu prvého stupně. Konstantní judikatura (především rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31Cdo 619/2011, dále sp. zn. 30Cdo 962/2012 nebo sp. zn. 30Cdo 1687/2013) váže rozhodný okamžik, kdy se poškozený o vzniku imateriální újmy dozvěděl, na okamžik, jeho vědomí o tom, že byl obžaloby pravomocně zproštěn a nikoliv na doručení předmětného usnesení odvolacího soudu ani na rozhodování v tzv. porosudkové agendě, což bylo v tomto případě především rozhodnutí o zrušení zajištění peněžních prostředků žalobkyně. Šestiměsíční lhůta tudíž počala běžet ode dne 8. 10. 2018, skončila 8. 4. 2019, avšak nárok byl uplatněn až 8. 5. 2019, tedy měsíc po lhůtě. K námitce promlčení nemajetkové újmy způsobené neúměrnou délkou soudního řízení lze odkázat ještě na judikaturu Ústavního soudu (II. ÚS 606/17 nebo III. ÚS 856/16), který v obdobných případech v tomto postupu státu neshledal ničeho protiústavního.

7. Ohledně nároku na zaplacení **ušlého zisku**, konkrétně ušlých běžných úroků z peněžních prostředků, které byly žalobkyni v rámci trestního řízení zajištěny, se soud shoduje s názorem žalované, že nelze dovodit příčinnou souvislost mezi nezákonným rozhodnutím a tvrzenou škodou. Skutečnost, že žalobkyni byly peněžní prostředky, jenž měla na bankovním účtu a na účtu

penzijního spoření několik let zajištěny a tudíž žalobkyně přišla o případný profit z úroků z těchto částek je nezpochybnitelná, avšak nelze z toho činit závěr, že pokud by žalobkyni tyto peněžní prostředky zajištěny nebyly, plynuly by z nich žalobkyni po celou tu dobu úroky. Není totiž jisté, že by žalobkyně ponechala všechny tyto finance na příslušných účtech tedy, že by je v průběhu let nijak nepoužila, či jinak s nimi nenaložila. Tvrzení, že by tyto peníze nebyly užity, může mít jistou i vysokou pravděpodobnost, ale to nepostačuje k závěru o příčinné souvislosti mezi jejich zajištěním a ušlým příjmem z úroků. Jak se vyjádřila žalovaná, jde o pouhou spekulaci. Soud proto žalobu v této části zamítl.

8. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 142 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, (dále jen „o. s. ř.") tak, že přiznal žalované, jenž byla v řízení úspěšná z větší části, nárok na náhradu nákladů řízení v částce 9 Kč, přičemž tato částka představuje 3 % z jejich celkové výše (rozdíl úspěchu žalované v řízení v rozsahu 51,5 % a úspěchu žalobkyně v rozsahu 48,5 %). Tyto náklady sestávají z nákladů řízení uplatněných v souladu s § 151 odst. 3 o. s. ř. za použití vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 254/2015 Sb., dle které účastníkovi řízení, jenž nebyl zastoupen zástupcem podle § 151 odst. 3 o. s. ř. a nedoložil výši hotových výdajů, náleží částka 300 Kč za jeden úkon dle § 2 odst. 3 uvedené vyhlášky.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15 dnů od doručení ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím Okresního soudu v Novém Jičíně

Nesplní-li povinný dobrovolně co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat exekuce.

Nový Jičín 29. října 2020

JUDr. Tomáš Hoza v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Jelínková.